

Varijupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi tulemusaruanne

IDENTIFITSEERIMISANDMED

CCI	2021EE65AMPR001
Nimetus	EE Iga-aastane tulemusaruanne
Versioon	1
Aruandeaasta	2026 (01.07.2025-30.06.2026)
Aruande seirekomisjoni poolt kinnitamise kuupäev	22.09.2026

1. TULEMUSLIKKUS

1.1. Rakendamisel tehtud edusammud vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile a

Andke aru programmi iga erieesmärgi rakendamisel tehtud edusammude ning programmi vaheeesmärkide ja sihtväärtuste saavutamise kohta, võttes arvesse kõige uuemaid andmeid aruandeaasta kohta, nagu on nõutud määruse (EL) 2021/1060 artiklis 42. See tähendab koondandmeid, mis saadakse aruande esitamise aastale eelneva aasta 31. juuliks.

Teave iga erieesmärgi raames saavutatud edusammude kohta tuleks eelistatavalt esitada rakendusmeetmete, soovituslike meetmete ja programmis kindlaks määratud soovitud tulemuste kaupa.

Kirjeldage ka kõiki meetmeid ja olulist tegevust, mis on seotud määruse (EL) 2021/1060 artikli 8 lõikes 2 osutatud partnerluste rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Edenemine:

Enamus AMIF-i kavandatud tegevustest on edukalt käivitunud ning AMIF-i rakenduskava elluviimine püsib üldjoontes planeeritud ajakavas. Elluviijad tegelesid aruandeperioodil oma teenuste ja võimekuse arendamisega nii personali värbamise, koolituste kui teenuseosutajate hankimise abil, et tagada ligipääs rahvusvahelise kaitse (RVK) menetlusele, kvaliteetsed vastuvõtutingimused, kohanemise ja kultuurilise lõimumise tegevused ning tugi nii vabatahtliku kui sunniviisilisele tagasisaatmise käigus. Samuti on sõlmitud kõik toetuslepingud rändepakti erimeetme vahendite kasutamiseks.

AMIFi rakenduskava maht tehnilise abita on 51,8 miljonit € (siin ja edaspidi summad koos riikliku kaasfinantseeringuga, kui ei ole märgitud teisiti), millest 51,1 miljonit € on kohustustega kaetud, st toetuslepingud sõlmitud või toetuse andmise tingimused kinnitatud.

Korraldusasutus (KA) esitas Euroopa Komisjonile (EK) kulude hüvitamiseks vaadeldaval perioodil maksetaotlusi summas 3,3 miljonit € (EL toetuse osa). Kokku on maksetaotlusi EK-le esitatud ca 6,7 miljoni € ulatuses. 2025. aastal toimus rakenduskava muutmine tulenevalt Ukraina (UA) ja rändepakti erimeetmest, millega lisandus tegevusteks 25,2 mln €. See suurendas toetuse mahtu ligi kaks korda. Muudatuse käigus vaadati üle ja tõsteti mitmete näitajate 2029. a sihttasemeid (eelkõige toetatud osalejate ja koolitustegevustes osalejate arv).

Uute sihttasemete saavutamine edeneb ootuspäraselt ning enamusest näitajatest on saavutatud 30–50%.

Erieesmärk 1 (varjupaik) raames on kinnitatud 2 toetuse andmise tingimuste õigusakti, käivitunud on 10 projekti, rändepakti erimeetmega lisandus 5 projekti.

Jätkuvad tegevused järgmiste **rakendusmeetmete** elluviimiseks:

- **Liidu *acquis* ja Euroopa ühise varjupaigasüsteemi seotud prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine.** Politsei- ja Piirivalveamet (PPA) tugevdab AMIFI toel RVK menetlusvõimekust ja nõustamist ning tõlketeenust RVK taotlejatele ja saajatele. Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus (SMIT) arendab infosüsteeme RVK ja rändepaketist tulenevate menetluste rakendamiseks ning katab IT-arenduste ülalpidamiskulusid.
- **Varjupaigasüsteemis teenuste osutamise ja taristu suutlikkuse toetamine.** PPA pakub tugiteenuseid RVK taotlejatele, Sotsiaalkindlustusamet (SoKA) parendab RVK taotlejate ja saajate majutuskeskuse infrastruktuuri ligipääsetavust, tõhustab teenuseid RVK saanutele, koolitab sotsiaalvaldkonnas tegelevaid spetsialiste ning teeb arendusi sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistris, et tõhustada selle kasutust UA põgenike ja teiste RVK taotlejate heaks.

Rändepakti erimeetmega lisandus 20,9 mln €, mis suurendas erieesmärgi mahu kolmekordseks. Seonduvalt tõsteti toetatud osalejate ja koolitustegevustes osalejate arvu 2029. a sihttasemeid. Väljund- ja tulemusnäitajate saavutamine edeneb ootuspäraselt ning enamuse näitajatest on saavutatud ca 30–40% ulatuses. Eranditeks on õigusnõustamist saanute arv (0) ja isikute arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele (0), kuna seotud teenused polnud veel käivitunud, ning vastuvõtutaristus loodud ja renoveeritud kohtade arv (selgitus leitav punktis 1.2).

Erieesmärk 2 (integratsioon/seaduslik ränne) raames on kinnitatud 3 toetuse andmise tingimuste õigusakti 8 projektiga, rändepakti erimeetmega lisandus 1 projekt.

Jätkuvad tegevused **rakendusmeetmete** elluviimiseks:

- **Liitu seadusliku sisenemise ja seadusliku elamise hõlbustamine.**

PPA on käivitanud migratsiooniõustamise teenuse, et tõsta kolmandate riikide kodanike (KRK) teadlikkust Eestis elamise ja töötamise tingimustest. Sihtrühma on nõustatud telefoni, emaili, veebi ja alates märtsist 2026 Facebooki lehe (Estonian Migration Advice) teel kokku üle 57 400 korra.

- **Integratsioonimeetmed kolmandate riikide kodanike sotsiaalseks ja majanduslikuks kaasamiseks.** Integratsiooni Sihtasutus (INSA) pakub eesti keele kursusi RVK saajatele tasemetel A1–B1. Kõigis 15 maakonnas on toimunud tegevused kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamiseks KRKde toetamise ja sisserände väljakutsete lahendamise eesmärgil, tegevused jätkuvad.

Rändepakti erimeetmega lisandus ca 3,3 mln €, mis suurendas erieesmärgi mahtu kolmandiku võrra. Seonduvalt tõsteti toetatud osalejate arvuga seotud näitajate 2029. a sihttasemeid, korrigeeriti ühe näitaja klassifikatsiooni: O.2.3.3 „Toetatud osalejate arv, millest omakorda: personaalset kutsenõustamist saanud osalejate arv“ asemel kohaldatakse väljundnäitajat O.2.3 „Toetatud osalejate arv“. Uuendatud väljundnäitaja O.2.3 sihttaseme saavutamine edeneb ootuspäraselt ning on ületatud 50% künnis. Tulemusnäitaja R.2.8 „keelekursustel osalejate arv, kes on parandanud oma vastuvõturiigi keele oskuse taset“ 2029. a sihttaseme saavutamine edeneb hästi ja on 60% juures.

Erieesmärk 3 (tagasisaatmine) raames on kinnitatud 3 toetuse andmise tingimuste õigusakti, milles on 9 projekti, lisandus 1 erimeetme projekt.

2025. a rakenduskava muudatusega tõstetud 2029. a sihttasemete täitmine on positiivses graafikus.

Rakendusmeede

- **liidu *acquis*’ ja poliitiliste prioriteetide ühetaolise kohaldamise tagamine seoses taristu, menetluste ja teenustega.** PPA osutab tagasisaadetavatele tugiteenuseid, arendab tagasisaatmisega seotud IT-süsteeme, Eesti Punane Rist tagatab väljasaatmiste vaatlemise.

Lisaks AMIFI määruse SO3s toodule on KA võtnud kasutusele väljusunäitaja „Toetatud osalejate arv“, mis kajastab projekti „Tõlketeenus tagasisaadetavatele“ edenemist.

Rakendusmeede

- **Tagasisaatmise haldamise integreeritud ja kooskõlastatud käsitus liidu ja liikmesriikide tasandil.** PPA tagab seadusliku aluseta riigis viibivate KRK kiire, õiguspärase ja kestliku tagasisaatmine, tõhustab tagasisaatmismenetluste läbiviimist, arendab nõustamisteenust, annab tagasisaatmis- ja reintegreerimisalast abi ning koolitab saatameeskondade reservametnikke.

Rakendusmeede

- **Kolmandate riikidega tehtava koostöö ning nende suutlikkuse tugevdamine seoses tagasivõtmise ja kestliku tagasipöördumisega.** PPA viib läbi kohtumisi kolmandate riikide esindajatega, Eesti asutuste ja välisesindustega ning Euroopa Liidu (edaspidi ka *EL*) institutsioonide ja agentuuridega, et Eestis seadusliku aluseta viibivaid KRKsid kiiremini tuvastada, neile vajalikud dokumendid hankida ning optimaalse aja jooksul tagasi saata.

Rakendusmeede

- **Vabatahtliku tagasipöördumise toetamine.** Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (IOM) arvestab teenuste osutamisel nii tagasipöörduja, tagasisaatmist korraldava asutuse kui ka tagasipöördujat vastu võtva riigi vajadusi, viib läbi koolitusi tagasisaatmisvaldkonnaga seotud ametnikele.

Haldussüsteem:

AMIF-i rakendamist reguleerib riigisisene “Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seadus” ja selle rakendusaktid. KA hinnangul on juhtimis- ja kontrollisüsteem toimiv ning maksetaotlused menetletakse üldjuhul kiiremini kui 80 päeva jooksul. Auditeerimisasutus tegi juhtimis- ja kontrollisüsteemi põhinõuetele vastavuse kontrolli, KA vastab nõuetele. Andmevahetuseks toetuse saajatega kasutatakse IT-süsteemi, kus salvestatakse ja säilitatakse andmed iga tegevuse kohta. KA uuendab vajaduspõhiselt abimaterjali toetuse kasutamiseks ning see on avalikustatud fondi kodulehel.

Partnerlus:

AMIF-i tegevused tuginevad peamiselt strateegiadokumentidele “Siseturvalisuse arengukava 2020–2030” ning “Sidusa Eesti arengukava 2021–2030”, mille koostamisse olid kaasatud sidusrühmad ja tegevused on prioriseeritud koos toetuse saajatega.

Loodud on rändepakti töörühm, mille töös osalevad eri osapoolte esindajad. Kord poolaastas toimub Siseministeeriumi eestvedamisel pagulaspoliitika koordinatsioonikogu ja RVK valdkonna sotsiaalpartnerite kohtumine.

Läbi viidi kaks elektroonilist menetlust, millega seirekomisjon kinnitas rändepakti erimeetmest tulenenud AMIF-i rakenduskava muudatused ning 2025. aasta tulemusaruande.

1.2. Tulemuslikkust mõjutavad probleemid vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile b

Kirjeldage iga erieesmärgi puhul probleeme, mis mõjutavad programmi tulemuslikkust aruandeaastal, ning nende probleemide lahendamiseks võetud meetmeid.

Kui see on võimalik ja asjakohane, eristage probleeme, mis on seotud järgmisega:

- tulemustest teatamata jätmine¹;
- eesmärkide seadmine²;
- menetluslikud viivitused ja haldussuutlikkus³;
- kontekstimuutused⁴;
- toimingute kavandamine ja/või rakendamine⁵
- muud küsimused.

Kirjeldage strateegia või riiklike eesmärkide kõiki muudatusi või tegureid, mis võivad tulevikus muudatusi põhjustada, samuti muutusi, mida need muudatused on põhjustanud tulemusraamistiku kehtestamise meetodika kohastes hinnangulistes eesmärkides.

Lisage teave põhjendatud arvamuste kohta, mille komisjon on esitanud seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 258 kohaste rikkumismenetlustega ja mis on seotud fondi rakendamisega.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 000 tähemärki

Aruandlusperioodil rakendusmeetmete strateegilistes eesmärkides muudatusi ei olnud. Riiklikud strateegiad katavad nii EL rände- ja varjupaigapakti rakendamise vajadusi kui ka Schengeni hindamisest väljajoonistunud vajakajäämistele kõrvaldamise tegevusi.

Rändepakti erimeetme lisandumisega 2025. a tõusis rakenduskava maht ca kaks korda. Arvestades toetuslepingute sõlmimise aega ja tegevuste algust, on elluviijad tegelenud peamiselt ettevalmistavate tegevustega ja suuremahulisi kulutusi pole vaadeldaval perioodil tehtud. Sellest tulenevalt moodustab KA-le esitatud maksetaotluste maht kehtivast rakenduskava eelarvest ca 16% (ca 8,3 mln EUR).

¹ See osutab olukorrale, kus on lõhe näitajatega mõõdetud eesmärkide saavutamise nominaalse määra ja rakendamisel tehtud tegelike edusammude vahel. Näiteks võib väljunditest ja tulemustest teatamata jätmine olla tingitud IT-süsteemi arendamisega seotud probleemidest, käimasolevatest toimingutest, mille väljunditest ja tulemustest ei ole veel teatatud, andmete kogumisega seotud probleemidest, mis põhjustavad aeglast või mittetäielikku aruandlust jne.

² See viitab olukorrale, kus madal eesmärkide saavutamise määr ei ole tingitud aeglasest edenemisest, vaid pigem eesmärkide ebaõigest või ebarealistlikust seadmisest. See võib hõlmata eesmärkide seadmise meetodika kehtestamisel saadud kogemusi (nt valed või mittetäielikud eeldused või valitud võrdlusaluste väärtustega seotud probleemid) ning meetodika kavandatavaid muudatusi.

³ Näiteks hankemenetlustega seotud küsimused, auditimenetlustega seotud küsimused, vahendite nappusega seotud probleemid korraldusasutuse tasandil, ettenägematu viivitus programmi vastuvõtmisel jne.

⁴ See võib hõlmata näiteks sotsiaal-majanduslikke või poliitilisi tegureid, muutusi õiguskeskkonnas jne.

⁵ Näiteks probleemid, mis on seotud meetme ulatusega (nt rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid), toetusesaajate või osalejate vähenemine huvi, mis tahes kõrvalekalded meetme rakendamisel jne.

2026. a kevadel analüüsis KA taaskord koos toetuse saajatega tegevuste kulude ja näitajate täitmise seisu ning kaardistas võimalikud edasiarendus- või lisavajadused, mis on kooskõlas rakenduskava eesmärkidega.

Erieesmärk 1:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud. Enamik põhieraldise projekte algasid juba eelmistel aruandeperioodidel ning käesoleval perioodil jätkus tegevuste elluviimine.

Madal väljamaksete määr

Kuniks polnud selge, kas või mis ulatuses eraldatakse liikmesriikidele rände- ja varjupaigapakti elluviimiseks sihtotstarbelisi vahendeid, hoidsid toetuse saajad oma projektide rahaliste vahendite kasutamises konservatiivset joont, et tagada ressursside olemasolu paktist tulenevate kohustuste täitmiseks. Pakti rakendamiseks valmistumine tõi eelmisel ja ka sel aruandlusperioodil kaasa täiendava töökoormuse mõlemale peamisele elluviijale (PPA ja SoKA), mistõttu kulus neil aega tööprotsesside ümbermõtestamisele ja -korraldamisele, mis on omakorda mõjutanud projektide elluviimise kiirust. Samas tagab läbimõeldud eeltöö asjakohasema ja tõhusama rakendamise tulevastel aastatel.

Rändepakti erimeetmega seoses lisandus erieesmärgi 1 eelarvesse 20,9 mln EUR (uus kogumaht 30,5 mln EUR). Kuna aruandeaastal toimus eelkõige erimeetme projektide toetuslepingute ja tegevuste ettevalmistamine, millega olulisi kulutusi ei kaasnenud, on erieesmärgi 1 eelarve kasutamise seis tagasihoidlik (ca 10% ehk ca 3,2 mln EUR). Kulude maht on prognoositud tõusma tulevases aruandeperioodist.

Planeerimisaluste muutumine

SoKA tegevused põhinevad 2022. aasta kogemusel, mil plaanidele andis tugevat fooni UA sõjapõgenike massiline sisseränne. Aruandeperioodi lõpuks on SoKA projekte ellu viinud pea kolm aastat ja selle käigus on mõned kunagised planeerimisalused muutunud. Näiteks on SoKA indikeerinud, et näitajate „Vastuvõtutaristus vastavalt liidu *acquis*’le loodud uute kohtade arv“ ja „Vastuvõtutaristus vastavalt liidu *acquis*’le renoveeritud kohtade arv“ sihttasemed jäävad saavutamata. Seonduvas projektis on RVK saanute majutuskeskuses loodud 15 uut kohta ja renoveeritud 25 kohta. Sihttasemeteks on aga vastavalt 120 ja 130, mis aga ei täitu, kuna projekti planeerimisel seati UA sõja valguses näitajate sihttase potentsiaalset vajaduse kasvu arvestades oluliselt suurema varuga selleks, et oleks paindlikkus massilisele sisserände vajadusele reageerimiseks. UA sõjapõgenike vastuvõtt lahendati aga ajutiste majutuskohdade najal, mistõttu püsivate lisamajutuskohdade loomiseks projektist vajadust ei tekkinud. Lühiajalised vajadused kaeti ennekõike riigieelarveliste vahendite kaudu. SoKA on kasutanud projekti vahendeid, mis on küllaltki tagasihoidlikud (150 000 EUR), et renoveerida põhjalikult majutuskeskuse korterid, kus asuvad 25 voodikohta.

Samuti on valdkonna teised arengud, sealhulgas varjupaigasüsteemi reform, toonud esile täiendavaid muudatusvajadusi. Näiteks kui UA sõjapõgenike vastuvõtul oli vabakonnal suur roll ning aktiivsus, siis rändetrendide muutuse järgselt vabakonna aktiivsus vaibus, sh osad vabaühendused lõpetasid aktiivse tegutsemise. Seetõttu plaanib SoKA oma projektide tegevustes ja eelarevetes ümberkorraldusi, et kasutada olemasolevaid vahendeid disainimaks tööprotsesse, koolitusi ja IT-lahendusi selliselt, et nii tava- kui ka massilise sisserände olukorras oleks olemasolevaid ressursse võimalik paindlikult ja tõhusalt kasutada.

Kuna PPA on olnud hõivatud EL rände- ja varjupaigapakti rakendamiseks valmistumisega, ei ole veel käivitunud projekt esialgse nimetusega „Liikmesriikide vahelise solidaarsuse ja vastutuse jagamise edendamine, sh tehnilise ja praktilise abi andmine teistele liikmesriikidele“. See on plaanis välja töötada 2026. ja käivitada 2027. aastal.

Erieesmärk 2:

Aruandeperioodil ei tekkinud olulisi probleeme, mis takistaksid seatud eesmärkide saavutamist.

Indikaatori madal saavutusmäär

Alamindikaatori O.2.3.2 Toetatud osalejate arv, millest omakorda: *ühiskonnaõpetuse kursusel osalejate arv* täitmine oli aruandeaasta lõpu seisuga vaid 2%. Selle põhjuseks on rakenduskava muutmisega sihttaseme tõstmine 168 pealt 2600 osaleja peale (sihtrühm kasv seoses sõjaga UAs, erimeetme tegevuse lisandumine) ja asjaolu, et toetuse saaja aruanne polnud 31.06.2026 seisuga kinnitatud. Käesoleva aruande esitamiseks on viidatud aruanne kinnitatud, erimeetme projekti sisulised tegevused alanud ja sihttaseme saavutamine positiivses trendis.

Sisutegevuse edasilükkumine

Projekti „Teadlikkuse tõstmine lõimumisest, sh kohaliku meedia kaasamine ja võimestamine“ sisutegevuste fookus on lükkunud 2027. ja 2028. aasta peale. Põhjuseks kultuuriministri korraldusel raamhanke „Koolitusprogramm kohalike meediakanalite töötajatele“ tühistamine. Elluviija valmistas ette pakkumuskutse, et tellida arenguprogramm, mille alusel edaspidi koolitustegevusi korraldada. Tegevusega seotud väljundnäitaja „Teabepakettide ja kampaaniate arv, mille eesmärk on suurendada teadlikkust liitu suunduvatest seaduslikest rändekanalitest“ saavutamine ei ole kahtluse all.

Madal väljamaksete määr

Rändepakti erimeetmega lisandus erieesmärgi 2 eelarvesse ca 3,3 mln EUR, ehk kolmandiku jagu rohkem esialgsest eraldisest. SO2 on esitatud maksetaotlusi ca 29% ulatuses kogu erieesmärgi eelarvest. Erimeetme projekti tegevuste alustamise järel võib järgmisel aruandeperioodil eeldada vahendite suuremat kasutusele võtmist.

Erieesmärk 3:

Aruandeperioodil olulisi probleeme ei tekkinud.

Alustati läbirääkimisi IOMga tegevuse „Vabatahtliku tagasipöördumise ja taasintegreerimise programmi rakendamine“ pikendamise võimaluste üle. Kehtiva toetuse andmise tingimuste kohaselt kestavad tegevused 2026. a lõpuni. Väljamaksed IOM-le on madalad, kuna IOM ei kasutanud AMiFi määruse artikkel 22 tulenevat võimalust ning rakenduvad juhtimiskontrollid, mille täitmine on IOMi sisemise bürokraatia tõttu väga ajamahukas.

Madal väljamaksete määr

Rändepakti erimeetmega seoses lisandus erieesmärgi 3 eelarvesse 1 mln EUR, ehk täiendavalt ca 13%. SO3 on esitatud maksetaotlusi ca 33% ulatuses kogu erieesmärgi eelarvest. Erimeetme projekti tegevuste alustamise ja teistes projektides tehtud muudatuste järel võib järgmisel aruandeperioodil eeldada vahendite suuremat kasutusele võtmist.

Tulemusnäitajate madal saavutustase

Näitajate R.3.6. „Vabatahtlikult tagasipöördunute arv“ ja R.3.7 „Välja saadetud tagasipöördujate arv“ saavutustase on vastavalt ca 13% ja 15% juures, mis on fondi rakendamise ajakava silmas pidades alla oodatud tempo. Üheks põhjuseks võib pidada seoses täiemahulise sõja algusega UA-s Vene Föderatsiooni kui sihtriigi ära langemist.

Horisontaalne:

KA on toetuse saajatele korraldanud infopäevi ning juhendanud toetuse saajaid järjepidevalt seoses e-toetuse keskkonna ja sellega seotud sündmuste infosüsteemi kasutamisega.

AMIF-i rakendamisel ei ole rikkumismenetlusi alustatud.

AMIF-i puhul on suures osas tegemist nn pehmete projektidega, mistõttu moodustuvad projektide kulud eelkõige teenustest, mille kasutusmaht sõltub rändetrendidest, ning töötasudest, mitte suuremahulistest hangetest.

1.3. Konkreetseid leevendusmeetmed

Kui see on asjakohane, kirjeldage lühidalt, kuidas programmi meetmed aitasid leevendada rändesurve olulised ja ootamatud muutused, mis tulenesid kolmandate riikide sotsiaal-majandusliku või poliitilise olukorra ettenägematust halvenemisest. Võimaluse korral viidake sel eesmärgil ümberpaigutatud vahendite hulga ning nendega seotud väljunditele ja saavutatud tulemustele.

Pöörake erilist tähelepanu meetmetele, mida võetakse selliste ootamatute muutuste mõju leevendamiseks ja mille abil saavutatut ei pruugi tavapärased väljund- ja tulemusnäitajad täielikult kajastada.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Eestis ei ole aruandeperioodil olnud uusi hädaolukordi ning UA põgenike saabumisega seotud olukord on stabiilne. Uut põgenike massilist sissetõusu ei ole toimunud. Ukrainlaste puhul on toimunud kiired täiendava kaitse pikendamise menetlused, mis on võimaldanud ukrainlastel jätkuvalt Eestisse jääda. UA põgenikud moodustavad valdava osa erieesmärgi 1 (varjupaik) ja 2 (kohanemine ja lõimumine) raames toetatud osalejate arvust. Kokku on toetatud ligi 6000 RVK taotlejat ja saajat, kelle hulgas on ümmarguselt 4400 ukrainlast, mis moodustab 73% toetatud osalejate arvust. Nad on saanud nõustamist, tugiteenuseid, eesti keele õpet ja kohanemiskoolitusi. Erieesmärgi 3 (tagasisaatmine) raames moodustavad ukrainlased toetust saanud KRKdest ca 10%. UA sihtrühma on toetatud olemasolevate tegevuste vahenditest, rahalisi ümberpaigutamisi pole olnud vaja teha.

Vahetult pärast aruandlusperioodi lõppu tõusis ebaseadusliku rände surve Eestile, kus üle Valgevene piiri jõudis läbi Läti Eestisse tavapärasest suurem hulk sissetõudajaid. Rändesurvega toimetulekuks on AMIF-ist ennetavalt planeeritud mitmeid tegevusi. Näiteks PPA projektid „Rahvusvahelise kaitse menetlusvõimekuse tagamine“ ja „Massilise sissetõusu toimetuleku võimekuse tõstmine“ ning SoKA projekt „RVK majutuskeskuse töö tõhustamine, sh valmisolek massiliseks sissetõuks“. Samuti on rändepakti erimeetme projektide eesmärk tõsta Eesti ametkondade võimekust, et tagada rändepaktist tulenevad menetlused, vastuvõtutingimused ja toimepidevus vastavalt Eestile seatud õiglasele sihtrühma arvule. Mis ulatuses rändesurvega toimetulekuks kasutati AMIFi projekte, kas tekkis vajadus vahendite ümberpaigutamiseks jms, kajastatakse järgmises tulemusaruandes.

Aruandeperioodil jätkasid toetuse saajad EL rände- ja varjupaigapaktist tulenevate võimalike vajaduste ja muudatuste analüüsimist, mis oli sisendiks AMIFi rände- ja varjupaigapakti erimeetme taotlusele.

1.4. Tegevustoetus vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 21 lõikele 3

Kui aruandeaasta jooksul kasutati tegevustoetust, kirjeldage, kuidas see aitas kaasa fondi eesmärkide saavutamisele⁶.

Kui valitud tegevuste tegevustoetuse kumulatiivsed rahastamiskõlblikud kogukulud ületavad aruandeaasta lõpus 15 % programmi kogueraldisest, selgitage selle põhjuseid. Lisaks, kui on oht, et programmitöö perioodi lõpuks ületatakse piirmäär, kirjeldage selle leevendamiseks kavandatud meetmeid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Erieesmärk 1 raames toetatakse ühte tegevust - **varjupaigavaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on varjupaigasüsteemi, sh varjupaigamenetluse IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Aruandeperioodil oli projekti kaasatud infosüsteemide arendaja, kelle ülesanneteks on jätkuvalt ja järjepidevalt varjupaiga infosüsteemide ja rakenduste kasutajaliideste, serversüsteemide ning andmebaasidevahelise suhtluse korraldavate suuremate osade või terviklahenduste kirjutamine ja testimine vastavalt etteantud nõuetele ja disainile ning versioniseerimise ja lähtekoodi harude koordineerimise protsesside kujundamine.

Erieesmärk 2 alt tegevustoetust ei kasutata.

Erieesmärk 3 raames toetatakse ühte tegevust - **tagasisaatmisvaldkonna IT arenduste ülalpidamiskulude katmist**. Projekti eesmärk on tagasisaatmisi, tagasivõtmisi ja sissesõidukeeldusid käsitlevate IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine. Projekti kaasatud infosüsteemide arendaja ülesanneteks on arendada ja hallata tema vastutusel olevaid infosüsteeme ning kehtestada nõuded infrastruktuurile, vastutada lahenduse arenduse elutsükli eest ja hallata tarkvara lähtekoodi ja dokumentatsiooni, tagada koos meeskonnaga jätkusuutlikud arendused ja süsteemide halduse.

Ülalmainitud kaks tegevustoetuse projekti moodustavad ca 1,2% (ca 620 000 €) tegevustele mõeldud rakenduskava eelarvest. Eesti kasutab ka tegevustoetuse puhul 75/25 kaasrahastusmudelit.

⁶ Vajaduse korral viidake teabele, mis kuulub määruse (EL) 2021/1147 kohaldamisalasse ja mis on kättesaadav Schengeni hindamiste tulemusena, mis on tehtud kooskõlas nõukogu 7. oktoobri 2013. aasta määrusega (EL) nr 1053/2013, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks ja tunnistatakse kehtetuks täitevkomitee 16. septembri 1998. aasta otsus, millega luuakse Schengeni hindamis- ja rakendamiskomitee (ELT L 295, 6.11.2013, lk 27), ning nõukogu 9. juuni 2022. aasta määrusele (EL) 2022/922, mis käsitleb Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks hindamis- ja järelevalvemehhanismi kehtestamist ja toimimist ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1053/2013 (ELT L 160, 15.6.2022, lk 1);

1.5. Erimeetmed⁷

Kirjeldage aruandeaasta jooksul võetud erimeetmete olulisemaid tulemusi ning seda, kuidas need aitasid kaasa programmi eesmärkide saavutamisele ja liidu lisaväärtuse loomisele⁸.

Kirjeldage, kuidas üksikmeetmed on nii menethuslikult⁹ kui ka tegevuslikult¹⁰ edenenud, ning tooge esile nende tulemuslikkust mõjutavad probleemid, eelkõige vahendite alakasutuse oht.

Vajaduse korral selgitage seda teavet projekti tasandil. Kui võib oodata kõrvalekaldumist esialgsest kavast, selgitage selle põhjuseid, kirjeldage võetud leevendusmeetmeid ja esitage muudetud ajakava.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Mais 2025 esitas KA komisjonile taotluse, millele järgnesid läbirääkimised ja AMIF-i rakenduskava muutmise ettevalmistamine. EL rände- ja varjupaigapakti erimeetmega eraldati Eesti AMIF rakenduskavale juurde 25 188 636 EUR (ilma tehnilise abi summata), millest 90% moodustab AMIFi toetus ja 10% riiklik kaasfinantseering. Augustis 2025 kiitis seirekomisjon ning novembris 2025 EK heaks sellega seotud rakenduskava muudatuse.

Tegevused, mida erimeetme rahastuse toel tehakse, on kirjeldatud AMIFi rakenduskava versiooni 2.0 lisas nr 1¹¹.

Aruandlusperioodil valmistas KA ette ja sõlmis kõik toetuslepingud rändepakti erimeetme projektide elluviimiseks.

Erieesmärgi 1 erimeetme tegevused keskenduvad PPA varjupaiga- ja rändemenetlusvõimekuse tõstmisele, justiits- ja kohtusüsteemi võimestamisele, õigusteenuse tagamisele RVK menetlustes ja kohtumenetluses ning vastuvõtutingimuste parendamisele ja vastuvõtuvõimekuse tõhustamisele sotsiaalvaldkonnas.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Justiitssüsteemi võimestamine koolituste abil“ sõlmiti Riigikohtuga 25.11.2025.

„Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Varjupaiga- ja rändemenetlusvõimekuse tõstmine ning rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate toetamine menetlustes“ sõlmiti PPA-ga 02.01.2026.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Õigusteenuse tagamine rahvusvahelise kaitse ja kohtumenetluses“ sõlmiti PPA-ga 11.03.2026.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Kohtusüsteemi tehniline võimestamine“ sõlmiti Justiits- ja Digiministeeriumiga (JDM) 06.05.2026.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Vastuvõtutingimuste parendamine ja vastuvõtuvõimekuse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas“ sõlmiti SoKAga 02.06.2026.

Nagu nähtub allolevast tabelist, alustati mitmes projekti tegevustega enne toetuslepingu sõlmimist, et elluviimist kiirendada.

Toetuse saajad PPA, JDM, SoKA ja Riigikohus tegid ettevalmistusi kavandatud tegevuste ellu viimiseks, näiteks täiendava personali värbamine, hangete ette valmistamine ja läbi viimine, koolituste korraldamine. PPA lõi oma struktuuri rändepakti rakendamise seotud

⁷ Piiriülese iseloomuga erimeetmete puhul varieerub käesoleva jao kohaldamisala sõltuvalt ülesannete ja kohustuste jaotusest juhtivate liikmesriikide ja muude osalevate liikmesriikide vahel ning kasutatava aruandlusmeetodi valikust. Seda on kirjeldatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas „Piiriülese iseloomuga erimeetmed Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi raames: Partneritevahelised kokkulepped“ (Ares (2022)1060102).

⁸ Liidu lisaväärtust määratletakse kui selliste tulemuste saavutamist, mis ületavad tulemusi, mida võiksid liikmesriigid saavutada üksi tegutsedes.

⁹ Näiteks seoses hangetega või mis tahes muude ettevalmistavate meetmetega.

¹⁰ Näiteks tulemused, väljundid, saavutused jne.

¹¹ [Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi rakenduskava 2021–2027 versioon 2.0_0.pdf](#)

ametikohti ning värbas menetlusteks vajalikku personali, koostas koolitusi ja viis neid läbi, et tagada esmane valmisolek rändepakti rakendamiseks 12. juunist 2026. Samuti viis PPA läbi riigihanke ja leidis teenusepakkujad õigusteenuse pakkumiseks kaitseRVK taotlejatele nii haldusmenetluse kui kohtumenetluse ajal ja massilise sisserände olukorras. Riigikohus korraldas koostöös Euroopa Liidu Varjupaigametiga (EUAA) juunis 2026 Tallinnas EL rändereformi rahvusvahelise seminari, mis keskendus RVK ja rändehalduse õigustiku reformi rakendamisele Balti riikides ning selle mõjule riigisiseste kohtute praktikale.

Erieesmärgi 2 erimeetme tegevustega pakutakse kohanemismeetmeid, sealhulgas rahvusvahelise kaitse taotlejatele kohanemiskursusi ja eesti keele õpet A1 tasemel ning luuakse andmebaas taotlejate kursustele suunamiseks ja asjakohase teabe vahetamiseks teenusepakkujate ja PPA vahel.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Kohanemisprogrammi pakkumine ja andmekogu arendamine rahvusvahelise kaitse taotlejate toetamiseks" sõlmiti Kultuuriministeeriumiga 8. märtsil 2026. Nagu nähtub allolevast tabelist, alustati tegevustega jaanuarist. Vaadeldaval aruandeperioodil teostati ettevalmistavaid tegevusi: kuulutati välja riigihange „Rahvusvahelise kaitse taotlejatele kohanemisprogrammi sisseelamismooduli koolituste tellimine“, mille eesmärk on tagada sisseelamismooduli ja kohanemist toetavate praktiliste tegevuste pakkumine RVK taotlejatele. Esimesele hankele pakkumisi ei laekunud. Elluviija analüüsis põhjuseid, tegi hanke kirjelduses vajaduspõhiseid muudatusi. Samuti kuulutati välja riigihange „Eesti keele kursused rahvusvahelise kaitse taotlejatele“, mille eesmärk on tagada A1-tasemel eesti keele õpe sihtrühmale.

Erieesmärgi 3 erimeetme tegevused keskenduvad tagasipöördujate, eelkõige piirimenetluse subjektide, toetamisele ja ülalpidamisele (nt majutus, toit ja esmatarbekaubad) ning teenuste (nt suuline ja kirjalik tõlge, esmane arstiabi) tagamisele.

Toetusleping „Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Teenused tagasisaadetavatele piirimenetluses" sõlmiti PPAGA 11. märtsil 2026. Elluviija alustas ettevalmistavaid tegevusi 2025. a oktoobrist, kokku lepitud asutusesisene töökorraldus, et tagada piirimenetluse subjektidele sisuliselt ja vormiliselt korrektne teenuste pakkumine ja tegevuste rahastamine.

Märkige allpool olevasse tabelisse kõigi programmis rakendatud riiklike erimeetmete üksikasjad. Aruandlus piiriülese iseloomuga erimeetmete kohta peaks olema kooskõlas valitud aruandlusmeetodiga¹².

¹² Nagu on sätestatud komisjoni 14. veebruari 2022. aasta märgukirjas (Ares (2022)1060102).

Eriees- märk	Meetme nimi/viite- number	Toetuse- saaja	Rakendus- periood	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹³	Rahastamis- kõlblikud kulud ¹⁴	Edusammud asjaomaste ühiste ja/või programispetsiifiliste näitajate valdkonnas ¹⁵ .	
						Väljund	Tulemus
1.	Rände- ja varjupaigapa kti erimeede: Varjupaiga- ja rändemenetl usvõimekuse tõstmine ning rahvusvaheli se kaitse taotlejate ja saajate toetamine menetlustes	Politsei- ja Piirivalvea met	01.09.2025 - 30.11.2029	12 704 700 EUR (sh EL toetus 90%)	437 699,32 EUR (sh EL toetus 90%)	Toetatud osalejate arv, millest omakorda nende osalejate arv, kes saavad muud liiki toetust, sealhulgas teavet ja abi kogu varjupaigamene tluse jooksul: 3200/0 Koolitustegevus tes osalejate arv: 300/113	Nende isikute arv, kelle puhul kasutati alternatiivi kinnipidamisele: 180/0 Nende osalejate arv, kes peavad koolitust oma töö jaoks kasulikuks: 225/67 Nende osalejate arv, kes teatavad kolm kuud pärast koolitust, et nad kasutavad koolituse käigus omandatud oskusi ja pädevust: 160/27
1.	Rände- ja varjupaigapa kti erimeede: Justiitssüste mi võimestamin e koolituste abil	Riigikohus	01.10.2025 - 31.12.2029	263 135 EUR (sh EL toetus 90%)	5170,63 EUR (sh EL toetus 90%)	Koolitustegevus tes osalejate arv: 110/17	Nende osalejate arv, kes peavad koolitust oma töö jaoks kasulikuks: 80/9 Nende osalejate arv, kes teatavad kolm kuud pärast koolitust, et nad kasutavad koolituse käigus omandatud oskusi ja pädevust: 35/7
1.	Rände- ja varjupaigapa kti erimeede: Kohtusüste mi tehniline võimestamin e	Justiits- ja Digiminist eerium	01.01.2026 - 31.12.2028	1 154 370 EUR (sh EL toetus 90%)	9554,83 EUR (sh EL toetus 90%)	Ei kohaldu	Ei kohaldu
1.	Rände- ja varjupaigapa kti erimeede: Õigusteenuse tagamine rahvusvaheli se kaitse ja kohtumenetl uses	Politsei- ja Piirivalvea met	01.10.2025 - 31.10.2029	5 715 495 EUR (sh EL toetus 90%)	0 EUR	Toetatud osalejate arv, millest omakorda õigusabi saanud osalejate arv: 1800/0	Ei kohaldu

1.	Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Vastuvõttu tingimuste parendamine ja vastuvõtuvõimekuse tõhustamine sotsiaalvaldkonnas	Sotsiaalkindlustusamet	01.05.2026 - 30.09.2029	1 041 936,27 EUR (sh EL toetus 90%)	0 EUR	Ei kohaldu	Ei kohaldu
2.	Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Kohanemisprogrammi pakkumine ja andmekogu arendamine rahvusvahelise kaitse taotlejate toetamiseks	Kultuuriministeerium	01.01.2026 - 31.10.2029	3 309 000 EUR (sh EL toetus 90%)	12 078,74 EUR (sh EL toetus 90%)	Toetatud osalejate arv, millest omakorda: ühiskonnaõpetuse kursusel osalejate arv: 1800/0 Toetatud osalejate arv, millest omakorda keelekursusel osalejate arv: 1440/0	Nende osalejate arv, kes teatasid, et tegevus aitas nende integreerumisele kaasa: 1170/0 Nende keelekursustel osalejate arv, kes on parandanud oma vastuvõturiigi keele oskuse taset pärast keelekursuse lõpetamist vähemalt ühe taseme võrra vastavalt Euroopa keeleõppe raamdokumendile või samaväärsele riiklikule näitajale: 720/0
3.	Rände- ja varjupaigapakti erimeede: Teenused tagasisaadetavatele piirimenetluses	Politsei- ja Piirivalveamet	01.10.2025 - 31.10.2029	1 000 000 EUR (sh EL toetus 90%)	0	Toetatud osalejate arv: 980/0	Tagasipöördujate arv, kelle puhul rakendati alternatiivi kinnipidamisele: 180/0

1.6. Ümberasustamine ja ümberpaigutamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktidele g ja h

Märkige allpool olevasse tabelisse aruandeaasta konsolideeritud arvanded.

Ümberasustamise kaudu vastu võetud isikute arv	-
--	---

- ¹³ Valitud tegevuste rahastamiskõlblikud kogukulud, millest on komisjonile teatatud viimase aruandeaasta 31. juuliks.
- ¹⁴ Rahastamiskõlblikud kogukulud, mille toetusesaajad on korraldusasutusele deklareerinud viimase aruandeaasta 31. juuliks.
- ¹⁵ Kui erimeetmed täiendavad varasemaid tegevusi ja puudub spetsiaalne järelevalvekord, siis esitage väljundid ja tulemused proportsionaalselt.

Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 2	-
Humanitaarsetel põhjustel vastu võetud haavatavate isikute arv vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 19 lõikele 3	-
Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riiki saabunud	-
Rahvusvahelise kaitse taotlejate või rahvusvahelise kaitse saajate arv, kes on riigist lahkunud	-

Kui see on asjakohane, kirjeldage mis tahes parandusi või muudatusi väärtustes, mis saadetakse kaks korda aastas Euroopa Liidu fondide haldamise süsteemi andmeedastusmooduli kaudu ja mis kajastuvad eespool esitatud tabelis aruandeaasta konsolideeritud arvandmetes.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 2 500 tähemärki

Eesti ei ole aruandeperioodil inimesi ümber asustanud ega paigutanud.

1.7. Ainult 2024. aastal – Projektide jätkamine vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 39 lõike 4 punktile e

Andke aru kõigi pärast 1. jaanuari 2021 jätkunud projektide kohta, mis valiti välja ja mida alustati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 516/2014¹⁶ alusel kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 514/2014¹⁷.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Sellised projektid puuduvad.

2. VASTASTIKUNE TÄIENDAVUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE C

Kirjeldage fondist toetatavate meetmete ja muudest liidu fondidest, eelkõige liidu välisrahastamisvahenditest,¹⁸ Euroopa Sotsiaalfond+-ist või selle eelkäijatest, Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) (kas tööhõivesse ja majanduskasvu investeerimise eesmärgi või Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames), Sisejulgeolekufondist ning piirihalduse ja

¹⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 516/2014, millega luuakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifond, muudetakse nõukogu otsust 2008/381/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsused nr 573/2007/EÜ ja nr 575/2007/EÜ ja nõukogu otsus 2007/435/EÜ (ELT L 150, 20.5.2014, lk 168).

¹⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 514/2014, millega sätestatakse Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi ning politseikoostöö, kuritegevuse tõkestamise ja selle vastu võitlemise ning kriisihõje rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad üldsätted (ELT L 150, 20.5.2014, lk 112).

¹⁸ Eelkõige naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“ ja ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA).

viisapoliitika rahastust antava toetuse vastastikust täiendavust ja kui see on asjakohane,¹⁹ koostoimet aruandeaasta jooksul.

Pöörake erilist tähelepanu järgmisele:

- kolmandates riikides või nendega seoses võetavate meetmete vastastikune täiendavus liidu välistegevuse rahastutega, rõhutades aspekte, mis on kooskõlas liidu välispoliitika põhimõtete ja üldeesmärkidega ning
- selliste soodustavate mehhanismide kasutamine nagu kehtiv organisatsiooniline ja menetluskord, mis aitab saavutada koostoimet ja vastastikust täiendavust ning mis tahes võetud meetmed nende mehhanismide parandamiseks aruandeaastal.

Kui see on asjakohane, kirjeldage ka võetud meetmete vastastikust täiendavust asutustevahelise koostöö süvendamise seisukohast²⁰.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

Siseturvalisuspoliitika fondidel (AMIF, Sisejulgeolekufond, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu) on ühine KA, millel on iga-nädalased regulaarkoosolekud, kus arutatakse üleskerkinud teemasid.

AMIF on peamine fond, millega toetatakse KRKde, sh RVK taotlejate ja saajate vastuvõtmist, olles ühtlasi perioodi 2014–2020 samanimelise fondi jätkuprogramm. Tegevuste elluviimisel tagatakse koostoime ja kooskõla teiste rakenduskavade ja vahenditega, eelkõige **Euroopa Sotsiaalfond**+-ga, aga ka **Sisejulgeolekufondi** ning **piirihalduse ja viisapoliitika rahastuga (BMVI)**.

Meetmete sünergia, vastastikune täiendavus ning topeltrahastamise vältimine AMIF-i ja teistest rahastusvahenditest toetatud tegevuste vahel on aruandeperioodil olnud jätkuvalt tagatud sellega, et ühtekuuluvuspoliitika fondide ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamist reguleerib sama seadus ja selle rakendusaktid. Kõik toetuse andmise tingimuste õigusaktid kooskõlastatakse asjaomaste ministriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis ning riigieelarve planeerimine, mille osaks on ka välisvahendid, toimub tegevuspõhiselt. Selliselt on AMIF-i KA-l hea ülevaade teistest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi. Näiteks, kuna kohanemispoliitika eest vastutab Eestis Kultuuriministeerium, kes koos allasutusega viib ellu nii AMIF kui Euroopa Sotsiaalfond+ tegevusi ning kelle esindaja on ka siseturvalisuspoliitika fondide seirekomisjoni liige, on võimaldatud infovahetus, et fondide vaheline täiendavus oleks tõhusalt tagatud.

Üheks sünergia ja vastastikuse täiendavuse näiteks võib tuua tegevusi kohalike omavalitsuste võimekuse suurendamiseks, et pakkuda tulemuslikult lõimumise, sealhulgas kohanemise teenuseid ja tõsta kohalike omavalitsuste võimekust sisserände väljakutsete lahendamisel. Kui ESF+ projekti eesmärk on sisuliselt toetada ja võimestada kohalikke omavalitsusi teenuste väljaarendamisel väga laiale sihtrühmale, siis AMIFi tegevuse rõhuasetus on teabe jagamisel, fookuses KRKd ja eelkõige RVK saajad.

Varjupaiga- ja rändepakti **erimeetme raames** on suurim vastastikune täiendavus AMIF-i ning BMVI vahel. Näiteks taustakontrolli läbiviimiseks modifitseeritakse BMVI toel kinnipidamiskeskuse C-korpus ja luuakse täiendavad voodikohad. Kui taustakontrolli ajal on

¹⁹ Asjakohane võib olla ka vastastikune täiendavus muude asjaomaste ELi fondidega (nt taaste- ja vastupidavusraha, programm „Erasmus+“, programm „Loov Euroopa“, Ühtekuuluvusfond, õiglase ülemineku fond jne).

²⁰ Näiteks ELi tasandi asutustevaheline koostöö liikmesriikide vahel ning liikmesriikide ja asjaomaste ELi organite, ametite ja asutuste vahel, samuti koostöö riiklikul tasandil iga liikmesriigi pädevate asutuste vahel.

majutust vajavaid isikuid kohtade arvust vähem, võib neid kohti kasutada ka piirimenetluse ajal. BMVI-st rahastatakse teenuseid, mida pakutakse taustakontrolli läbiviimise ajal, nt toitlustus, majutamine hotellis, esmane arstlik läbivaatus ning AMIF-ist rahastatakse teenuseid, mida pakutakse piirimenetluse (RVK menetlus või tagasisaatmine) ajal, nt majutus, toitlustus ja esmatarbevahendid, esmane arstiabi ja tervishoiuteenused, tõlketeenus.

Siseministeerium täidab rändepakti tehnilise kontakti rolli. AMIF-i rändepakti erimeetme projektide välja töötamisel ja rakendamisel tegi KA tihedat koostööd rändepakti peamiste rakendajate PPA ja SoKA-ga. PPA esindab Eestit EUAA võrgustikes ja teeb koostööd eu-Lisaga seoses IT-arendustega. SoKA esindab Eestist EUAA vastuvõtuvaldkonna võrgustikus. 2025. a osales Eesti vabatahtlikult EUAA varjupaiga süsteemi pilootmonitoorimises ja EUAA tegi sihistatud koolitusi otse PPA-le.

KA otsest koostööd EUAA või eu-Lisaga ei tee. Kuid nii PPA kui SoKA jagavad valdkondlikku infot Siseministeeriumi juhtitud rändepakti riiklikus tööühmas, milles osalevad KA AMIF-i koordinaatorid. Aruandeperioodil kohtus riiklik tööühm keskmiselt kord kuus.

Liidu välisrahastamisvahenditest pole rakenduskava raames seni tegevusi planeeritud.

3. LIIDU *ACQUIS*' RAKENDAMINE, KOOSTÖÖ JA SOLIDAARSUS VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE D

*Kirjeldage lühidalt, kuidas programm aitas aruandeaasta jooksul rakendada liidu *acquis*'d (liidu õigustik) varjupaiga, seadusliku rände, integratsiooni, tagasisaatmise ning ebaseadusliku rände ja asjaomaste tegevuskavade valdkonnas ning edendas liikmesriikidevahelist koostööd ja solidaarsust.*

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Liidu õigustikuga on arvestatud juba AMIF-i rakenduskava koostamisel. Rakenduskava tugineb arengukavadele „Siseturvalisuse arengukava 2020–2030“ ja „Sidusa Eesti arengukava 2021–2030“, mille eesmärgid on kooskõlas õigusaktide ja kohustustega ning nendest on tegevuste kavandamisel lähtutud.

Erieesmärk 1 raames on kõigi elluviidavate projektide eesmärk tagada tegevuste kooskõla EL õigusaktidega RVK valdkonnas ja EUAA riikliku RVK süsteemi pilootmonitooringu tulemustega, sh EL varjupaiga ja rändehalduseõigustiku reformi sätete õigeaegne üle võtmine Eesti õigusruumi, sh tugistruktuuride, menetluste ja süsteemide loomisel, IT-süsteemide nagu RAKS2, Eurodac ja vajalike lisamoodulite arendamisel, ametnike koolitamisel, tõhusa varjupaigamenetluse teostamisel, tõlke- jm tugiteenuste tagamisel, päritoluriigi info võimekuse tagamisel ja arendamisel jne.

Erieesmärgi all rakendatavad SMIT-i projektid, sh tegevustoetus „Varjupaiga valdkonna IT arenduste ülalpidamiskulud“, aitavad tagada asjakohaste IT-süsteemide funktsionaalsust kooskõlas EL varjupaiga õigustikuga.

PPA projektide tegevused on täielikult planeeritud eesmärgiga tagada Euroopa Ühise varjupaigasüsteemi rakendamine kooskõlas EL rände- ja varjupaigapakti nõuetega.

SoKA projektide tegevused panustavad nõuetekohasele liidu õigustiku rakendamiseks eelduste loomisele. Väljatöötatavad materjalid toetuvad liidu õigustikul ning ka EUAA

suunistel. Projektide tegevused panustavad vastuvõtutingimuste edendamisse, võimaldades pakkuda RVK taotlejate ja saajate majutuskeskuses paremaid tingimusi ja teenuseid, kui seda tagaks tavapärane majutuskeskuse teenus. Tegevused panustavad oluliselt ka EL rändepaketti ning ennekõike vastuvõtutingimuste direktiivi sisse viidud täiendustesse.

Rändepakti erimeetme projektide eesmärk on tagada menetluste ja teenuste vastavus rändereformi paketti kuuluvate õigusaktidele. Näiteks korraldas Riigikohus juunis 2026 koostöös EUAA-ga Tallinnas EL rändereformi teemalise rahvusvahelise seminari, mis keskendus reformi rakendamisele Balti riikides ning selle mõjule riigisiseste kohtute praktikale.

Erieesmärk 2 raames tagatakse kooskõla liidu seadusliku rände õigusega.

INSA elluviidavate projektide tegevused aitavad kaasa seadusliku rände tugevdamisele vastavalt nende majanduslikele ja sotsiaalsetele vajadustele, sh edendati KRKde tõhusat integratsiooni ja sotsiaalset kaasamist ühiskonnaellu keelekursuste pakkumise abil, tõsteti KOVi ametnike teadlikkust ja teadmisi rände, lõimumise, kultuurilise mitmekesisusega toimetuleku teemadel. RVK saajate kohanemisprogrammi kohanemiskoolitustega panustati EK Integratsiooni ja Kaasmise Tegevuskava 2021–2027 tegevustesse.

SoKA projekti tegevused „Tugiisikuteenus rahvusvahelise kaitse saajatele“ aitavad rakendada liidu *acquis*’d ning tagada vastuvõtusüsteem, mis austab põhiõigusi ja RVK saanud inimeste erivajadusi.

PPA migratsiooninõustamise projekt toetab EL direktiivide 2016/801, 2009/50/EL, 2009/52/EÜ, 2014/36/EL, 2014/66/EL, 2018/1806, 265/2010, 810/2009 tulenevate reeglite kohaldamist ning selgitamist. Nõustamise projekt panustab ka inimkaubanduse ennetamisse, mille nõuded riigile tulenevad direktiivist 2011/36/EL.

Erieesmärk 3 raames tagatakse liidu õiguse ning infrastruktuuri, menetluste ja teenustega seotud poliitiliste prioriteetide ühetaoline kohaldamine, sh tugistruktuuride, tööriistade ja süsteemide loomisel, IT süsteemide arendamisel, ametnike koolitamisel, tagasisaatmise ettevalmistamisel, KRKde identifitseerimisel, reisidokumentide väljaandmisel jne.

PPA projekte rakendatakse vastavalt naasmisdirektiivis sätestatud tingimustele. Pakutakse nõuetekohast tõlketeenust, arendatakse koostööd tagasisaatmise valdkonnas, isikute tagasisaatmisega seonduvad tegevused toimuvad vastavalt EL direktiividele.

Menetlusvõimekuse ja lahkumiskohustuse täitmise tagamise ja tagasisaatmisvaldkonna IT-projektide tegevustega aidatakse kaasa Euroopa Integreeritud Piirihalduse eesmärgi täitmisesse suurendada liidu tagasisaatmispoliitika tõhusust. Rändepakti rakendamisega seonduvalt on teostatud taustakontrolli ja EURODAC RECASTi arendusi.

IOM koolitas PPA ametnikke *non-refoulement* ja haavatavuse hindamise põhimõtete teemal.

4. TEAVITUS- JA NÄHTAVUSMEETMED VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE E

Kirjeldage, kuidas aruandeaasta jooksul teavitus- ja nähtavusmeetmeid rakendati. Viidake eelkõige kommunikatsioonistrateegias sätestatud eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudele, mida

mõõdetakse seonduvate näitajate ja sihtide abil. Vajaduse korral kirjeldage häid tavasid sihtrühmadeni jõudmisel ja/või projektide tulemuste levitamisel ja kasutamisel.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 4 000 tähemärki

Teavitus toimub siseturvalisuspoliitika fondide teavitusstrateegia alusel. Selles planeeritud viiest taskuhäälingu saatest on tehtud 3, neljast teavitustegevusest huvi-, sidus- ja sihtrühmadele on toimunud 5 ning neljast digitaalsest meediasisust 4 (on tulemas veel).

KA kasutas peamiste teavitus- ja nähtavusmeetmetena pressiteateid ning Facebooki, X-i ja LinkedIni kanalit. Facebookis on kasutuses nii KA konto kui ka Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) hallatav Eurotoetuste konto, kus võimendatakse Siseministeeriumi kontole tehtud originaalpostitusi. Postitusi võimendab oma isiklikel kontodel teabevahetusametnik, kes juhib fondidele tähelepanu nii Siseministeeriumi kui selle valitsemisala siseveebides, kust info jõuab 8000 inimeseni, rõhutades nii teavitusstrateegia põhisõnumeid kui ELi toel tehtavate projektide ELi ülest tähendust.

KA Facebooki kontot jälgib 15 161 inimest, Linkedini kontot 7467 inimest. Enim jälgitud teemad: Rändereform, seireradarid Idapiiril, ELi fondide seminar-töötuba.

Aruandeaastal (01.07.2025–30.06.2026) tehti Facebooki kontol 7 siseturvalisuspoliitika fondide postitust (kokku sotsiaalmeedias 16). Keskmiselt levisid need 1850 jälgijani. Seda on ca 500 võrra vähem kui eelmisel perioodil, kuna inimeste tähelepanu koondus Eestis riigisisestele tulistele vaidlusteemadele, mille sekka ELi rahastus sel perioodil ei kuulunud. Üks postitus (rändereformi edulugu) oli jälgitavuse poolest SiMi rekordite seas jõudes 10 000 jälgijani. Konto jälgijate /mittejälgijate suhe: 35/65.

KA avaldas 7 pressiteadet (arv kahekordistunud) HOME fondide teemadel (piir, drooniseire ja ränne, ka ministri Eesti ja rrahvusvahelistel kohtumistel), mida kajastati ka Siseministeeriumi kodulehe uudiste rubriigis. Pressiteated saadeti suurematele üleriigilistele ja kohalikele ajakirjandusväljaannetele, raadio- ning telejaamadele.

Veebruaris 2026 avaldas KA kõigis oma sotsiaalmeedia kanalites teate [igal ööl automaatselt uuenevast tabelist](#), mis annab ülevaate elluvijatele eraldatud EL-i toetusest ning neile tehtud väljamaksetest.

Mais 2026 tegi teabevahetusametnik INFORM EU täiskogul Kreekas ettekande, esines suurel laval, mille kohta tegi postitused teavitusametniku Facebookis, Linkedinis ja Twitteris.

Detsembris 2025 viis KA toetuse saajatele läbi seminar-töötoa "Minu ELi toetatud projekt kui Eesti edulugu". Osalesid 16 asutuse esindajad. Teabevahetusametnik tutvustas Riigikantselei tellitud uurimuse tulemust: ELi ja ELi rahastuse maine on Eesti elanike seas kõrge, kuid inimeste omatunne madalaim kogu Elis. Kogenud ajakirjanik õpetas jutustama lihtsas keeles heast ja kasulikust, mida ELi kaasrahastatud projektid toovad. Osalejad hindasid seminari väga vajalikuks, sest üks asi on jutustada oma projekti lugu kolleegile, teine ajakirjanikule ja tema kaudu inimesele, kes küsib „aga mis mina sellest saan?“

Teavitust tehakse ka projektide tasandil. Projektide info on eelkõige toetuse saajate veebilehtedel, nt [PPA](#), ning elektroonilisel tahvlil PPA ja SMITi teenindussaalides.

Projektides värvatavate isikute töökuulutustele on lisatud siseturvalisuspoliitika fondide logo, korraldatud üritustel ja koolitustel on üleval plakatid ja sildid ning registreerimisleded ja ajakavad viitega rahastajale.

Parenduskoht: Saada toetusesaajad oma ELi toetatud projektidest lugusid jutustama, sest logo- ja äramärkimisnõuded on täidetud, aga ELi toetuste kasust Eesti inimesele jutustamine on suures ulatuses teabevahetusametniku õlul. Töö selle kallal jätkub praktilistel seminaridel, et toetada toetuse saajate aktiivsust ning avaliku eneseväljenduse selgust ja arusaadavust.

Esitage link määruse (EL) 2021/1060 artikli 46 punktis b osutatud veebiportaali ja kui veebisaidid ei ole samad, siis kõnealuse määruse artikli 49 lõikes 1 osutatud veebisaidile.

Üle-Eestilist [eurotoetuste veebiportaali](#) haldab RTK

KA kodulehel on EL-i toetuste kajastamiseks [eraldi alamleht](#), kus on eraldi alamlehed erinevatele rahastusperioodidele.

[Perioodi 2021-2027 lehel](#) saab ülevaate KA valdkonnas ELi toetuse kasutamisest ja on lisatud viited siseturvalisuspoliitika fondide lehtedele, kust leiab rakendus- ja rahastamiskavad ning muud avalikud dokumendid.

5. EELTINGIMUSED JA HORISONTAALSED PÕHIMÕTTED

5.1. Eeltingimused vastavalt määruse (EL) 2021/1147 artikli 35 lõike 2 punktile f

Kirjeldage, kuidas tagati määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimuste täitmine ja kohaldamine kogu aruandeaasta jooksul, eelkõige seoses Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimisega. Kui see on asjakohane, kirjeldage vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artikli 15 lõikele 6 muudatusi, mis mõjutasid eeltingimuste täitmist.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

AMIF-i projekte rakendatakse toetuse andmise tingimuste õigusaktide alusel. Õigusaktide seletuskirjades on välja toodud analüüs, kuidas projektid täidavad määruse (EL) 2021/1060 III lisas sätestatud eeltingimusi. Toetuse andmise tingimuste õigusakti lisana on kinnitatud kontroll-leht, mille täidab koordinaator toetuse andmise õigusakti koostamisel. Toetuse andmise õigusaktid on koos lisadega leitavad AMIFi kodulehelt. Kõik projektide elluviijad ja toetuse saajad on andnud kinnituse, et eeltingimused on täidetud. Eeltingimuste täitmisele on võimalik tähelepanu pöörata ka kohapealsete kontrollide käigus, nt koolituste puhul vaadatakse, kas koolitusruumid on ligipääsetavad, seni ei ole puudusi tuvastatud.

Aruandeperioodil uuendati eeltingimuste kontroll-lehel õigusaktide ja ametiasutuste linke, sisulisi muudatusi ei olnud. Eeltingimused on endiselt täidetud. Eeltingimuste täidetust vaadatakse üle iga kord, kui toimub toetuse andmise tingimuste õigusakti muutmine, ning kontroll-leht kinnitatakse ministri allkirjaga vastava käskkirja lisana.

Õiguskantsleri büroo andmetel ei esitatud AMIFi tegevustes õiguste rikkumise kohta ühtegi kaebust. Õiguskantsleri 2025. a kontrollkäigul kinnipidamiskeskuses tuvastatud puudused²¹ pole seotud AMIFist rahastatud tegevustega.

Järelevalvemenetluste käigus tehakse riskipõhiselt valimisse sattuvatele projektidele kohapealseid kontrole, mille käigus jälgitakse ka eeltingimuste täidetust ja horisontaalsete põhimõtete järgimist.

²¹ [Kontrollkaik Pohja prefektuuri korrakaitseburoo kinnipidamiskeskusesse.pdf](#)

5.2. Horisontaalsete põhimõtete järgimine vastavalt määruse (EL) 2021/1060 artiklile 9

Kirjeldage, kuidas oli aruandeaasta jooksul tagatud ühissätete määrmuses sätestatud horisontaalsete põhimõtete järgimine, eelkõige meeste ja naiste võrdõiguslikkus ning soolise aspekti arvestamise edendamine ning soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuse, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise vältimine.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 5 000 tähemärki

Toetuse andmise tingimuste õigusaktides määratakse projektide elluviijad, partnerid, eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Enne kinnitamist on õigusaktid kooskõlastatud horisontaalsete teemade eest vastutajatega: võrdõiguslikkuse kompetentsikeskusega, mis asub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi võrdsuspoliitika osakonnas (võrdsus, ligipääsetavus ja mittediskrimineerimine), Kliimaministeeriumiga („ei kahjusta oluliselt“ põhimõte, kliimakindluse tagamine) ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga (regionaalne areng). Toetuse andmise tingimuste õigusaktides on muuhulgas välja toodud, et projekti ellu viies tuleb arvestada ligipääsetavuse nõuetega, järgida lihtsa keele nõudeid, tagada erivajadustega inimeste ligipääsetavus koolitustele ja õppematerjalidele ning info kättesaadavus kommunikatsioonitegevuste ja teavitamise puhul jms. Erimeetme projektide toetuslepingute lisas on kirjeldatud projekti kooskõla horisontaalsete põhimõtetega.

Projektide vahearuanetes annavad toetuse saajad ülevaate selle kohta, kuidas nad järgisid horisontaalseid põhimõtteid.

Tegevused on kooskõlas „ei kahjusta oluliselt“ põhimõttega, millega ei tekitata määruse nr 2020/8523 artiklis 17 nimetatud olulist kahju ühelegi artiklis 9 nimetatud keskkonnaeesmärgile ning on vastavuses AMIFI rakenduskava horisontaalsete tingimustega.

Näiteid horisontaalsete põhimõtete järgimise kohta:

Toetuse saajate organisatsioonides väärtustatakse keskkonnahoidlikku töökultuuri ja eluviisi ning säästvat suhtumist loodusesse. Näiteks PPA on liitunud Rohetiigri projektiga, mille raames on eesmärgiks vähendada printimise mahtu ja leida võimalusi vähendada digiprügi. Neid põhimõtteid arvestatakse ka projektide elluviimisel. Ürituste korraldamisel võetakse arvesse [keskkonnahoidlike sündmuste juhendit](#). Samuti korraldatakse töökohtumisi eelistatult videosilla kaudu ning infovahetus toimub eelkõige e-kirjade ja e-keskkondade vahendusel.

Tegevuste elluviimisel austatakse põhiõiguseid, sealhulgas isikuandmete kaitse, sooline võrdõiguslikkus, mittediskrimineerimine, rahvusvaheline kaitse ning haavatavate isikute erivajadused. Arvestatakse EL põhiõiguste hartas ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsioonis sätestatuga.

Projektide tegevused on kavandatud ja ellu viidud nii, et osalejad ei kogeks diskrimineerimist soo, rahvuse, religiooni, vanuse ega puude alusel, pöörates erilist tähelepanu haavatavate ja vähemusrühmade kaasamisele. Tegevused on kohandatud sobima kõikidele osalejatele olenemata nende taustast.

Kus kohane, on teenuse elluviimisel arvestatud erivajadustega inimeste ja/või eripärase sihtrühma vajadustega (kirjaoskamatus, digipädevus, vähene haridus jmt).

Näiteks erieesmärgi 2 projektis „Migratsiooninõustamine“ pakub PPA nõustamist nii e-kirja, telefoni, füüsilise kohtumise kui alates 2026. a kevadest ka Facebooki lehe vahendusel. Seega on teenusele juurdepääs tagatud ka puudega inimestele. Samuti pakutakse nõustamist ja

korraldatakse infopäevi lisaks eesti keelele ka vene ja inglise keeles, mis tagab vähemusrühmadele juurdepääsu infole neile arusaadavamas keeles. Tugiisikuteenuste projektis pakub SoKA AMIF-i toel RVK saajatele personaalset tugiisikuteenust, et igakülgselt toetada nende kohanemist Eesti ühiskonnas.

Nii erieesmärgis 1 kui 3 võimaldavad PPA tõlketeenuste projektid RVK taotlejatel ja tagasispöördujatel saada tõlgi vahendusel menetlustoimingutest aru neile kõige sobivamas keeles, sh haruldastes keeltes. PPA tugiteenuste projektides pakutakse kinnipidamiskeskuses viibivatele isikutele AMIF-i toel mitmeid vaba aja sisustamise tegevusi ja ka vaimse heaolu spetsialisti tuge, sealjuures kogub PPA klientidelt järjepidevalt tagasisidet. Vajaduse korral kasutatakse tõlkeseadmeid või tõlgi abi. Lisaks on huvitegevuse päevakava esitatud piktogrammi vormis, kuna need on kõikides keeltes arusaadavad ja tagavad ligipääsetavuse infole sõltumata rahvusest, keelest ja vanusest.

SoKA on oma erieesmärgi 1 tegevustes korraldanud koolitusi KOV ja teiste organisatsioonide töötajate, kes oma töös tegelevad RVK taotlejate ja saajate vastuvõtuga, et tõsta nende teadmisi teemadel nagu suhtlemine puudega inimestega, lähisuhtevägivald RVK taotlejate ja saajate seas, sõna võim töös põgenikega.

Toetatud osalejate sooline jaotus:

Rakenduskava väljundnäiajate koondandmete põhjal on koolitatud ametnike seas naisi 52% ja mehi 48%. Lõimumistegevustes osalenute sooline jaotus on pooleks, 50/50. Erieesmärgis 1 moodustavad toetatud osalejatest mehed 77%, naised 33%, erieesmärgis 3 mehed 89%, naised 11%.

Toetuse saajate juhendamine:

KA on tutvustanud toetuse saajatele Kliimaministeeriumi koostatud ürituste/koolituste korraldamise keskkonnaalast [juhendit](#). Koostatud on ka Siseministeeriumi valitsemisala, millesse toetuse saajatest kuuluvad PPA ja SMIT, keskkonnahoidliku sündmuse [juhend](#).

KA on ka ühtekuuluvuspoliitika fondide [võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse](#) võrgustiku liige. Võrgustikus jagatakse vastavasisuliselt näpunäiteid ja uuringuid, mida KA omakorda jagab elluviijate ja toetuse saajatega.

5. mail 2025 toimus toetuse saajatele seminar-töötuba, kuhu oli kutsutud esinema võrdõiguslikkuse kompetentsikeskuse esindaja, kes tutvustas [võrdsete võimaluste digitööriista](#). Tööriist aitab toetuse saajatel/elluviijatel mõelda ja välja selgitada, kuidas nende tegevused saavad panustada võrdsete võimaluste edendamisesse. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

6. PROJEKTID KOLMANDAS RIIGIS VÕI SEOSES KOLMANDA RIIGIGA VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKE 2 PUNKTILE I

Kirjeldage aruandeaasta jooksul kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga võetud meetmeid ning seda, kuidas need annavad fondi seatud eesmärkide saavutamisel liidu lisaväärtust. Märkige asjaomaste kolmandate riikide nimed. Esitage kirjeldus, milles selgitatakse, et fondist toetatavad meetmed ei ole suunatud arengule, need teenivad liidu sisepoliitika huve ja on kooskõlas liidusisese tegevusega. Vajaduse korral viidake komisjoniga peetud konsultatsioonidele enne projekti heakskiitmist (määruse (EL) 2021/1147 artikli 16 lõige 11).

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 6 000 tähemärki

Projekti „Koostöö arendamine isikute tagasisaatmise valdkonnas“ tegevused kuuluvad AMIFI määruse III lisa p 4. k) „koostöö kolmandate riikidega ebaseadusliku rände vastu võitlemisel ning tõhusal tagasisaatmisel ja tagasivõtmise kohaldamisalasse.

Projekti tegevuste abil arendatakse koostööd kolmandate ja Euroopa Liidu riikide ning Eesti asjaomaste asutuste ja välisesindustega ning Euroopa Liidu institutsioonide ja agentuuridega, et aidata kaasa kolmandate riikide kodanike dokumenteerimisele, isikute tuvastamisele ja sihtriigi poolt tagasivõtmisele. Projektiga toetatakse Euroopa Liidu ühtse tagasisaatmissüsteemi arendamist. Projekti alategevused on muu hulgas kolmandate riikidega läbirääkimiste algatamine ja korraldamine tagasivõtualaste lepingute või kokkulepete sõlmimiseks.

Tegevused ei ole arengukoostöö suunitlusega ega käsitle poliitiliselt tundlikus olukorras olevaid kolmandaid riike. Aruandeperioodil ei toimunud kolmandates riikides kohtumisi tagasivõtulepingute sõlmimiseks.

7. KOKKUVÕTE VASTAVALT MÄÄRUSE (EL) 2021/1147 ARTIKLI 35 LÕIKELE 2

Esitage 1.–6. jao kokkuvõte, mis tõlgitakse ja tehakse üldsusele kättesaadavaks.

Kokkuvõte peab hõlmama vähemalt kõiki artikli 35 lõikes 2 loetletud punkte ja peaks eelistatavalt olema esitatud kõnealuste punktide kaupa.

Soovitav on kasutada loetelupunkte, poolpaksus kirjas teksti või informatiivseid pealkirju, et huvitatud sidusrühmad saaksid hõlpsasti leida programmi peamised tulemused ja programmi tulemuslikkust mõjutavad peamised probleemid.

Kirjutage vastus siia. Maksimumpikkus: 7 500 tähemärki

I. Edusammud ja tulemuslikkus:

Enamus kavandatud tegevustest püsib üldjoontes planeeritud ajakavas. Elluviijad tegelesid oma teenuste ja võimekuse arendamisega nii personali värbamise, koolituste kui teenuseosutajate hankimise abil, et tagada ligipääs rahvusvahelise kaitse menetlusele, kvaliteetsed vastuvõtutingimused, kohanemise ja kultuurilise lõimumise tegevused ning tugi nii vabatahtliku kui sunniviisilisele tagasisaatmise käigus.

2025. a muudeti rakenduskava tulenevalt EL rände- ja varjupaigapakti erimeetmest, millega lisandus tegevusteks 25,2 mln EUR, millest 90% moodustab AMIFI toetus ja 10% riiklik kaasfinantseering. Selle eel analüüsi eelarve ja indikaatorite täitmise seisu ning tõsteti mitmete indikaatorite 2029. a sihttasemeid, kuna algne siht oli ületatud UA-st saabunud sõjapõgenikega seoses ja täiendavad vahendid võimaldavad rohkemat saavutada. Uute sihttasemete saavutamine edeneb ootuspäraselt. Projektid lõppevad üldjuhul 2029. aastal, seega saab ülevaate saavutatud tulemustest anda projektide lõpuetapis.

Tegevustoetus:

Tegevustoetust kasutatakse AMIFI erieesmärkide 1 ja 3 toetamiseks, sealhulgas varjupaigasüsteemi ja varjupaigamenetluse ning tagasisaatmisi, tagasivõtmisi ja sissesõidukeeldusid käsitlevate IT-süsteemide ülalpidamise ja jätkusuutlikkuse tagamine.

Erimeetmed:

Aruandlusperioodil valmistas KA ette ja sõlmis toetuslepingud kõigi erimeetme projektide elluviimiseks. Toetuse saajad tegid ettevalmistusi kavandatud tegevuste elluviimiseks.

Tulemuslikkust mõjutavad probleemid:

Mõnedes tegevustes on planeerimisalused muutunud, mistõttu seonduvate sihttasemete saavutamine ei pruugi täituda. Näiteks erieesmärgis 1 seati vastuvõtu valdkonnas kahe näitaja sihttasemed UA sõja valguses suure varuga, et tagada paindlikkus massilisele sissetuleku korral. UA sõjapõgenike vastuvõtt lahendati aga ajutiste majutuskohtade najal, mistõttu püsivate lisamajutuskohtade loomiseks vajadust ei tekkinud ning vastavaid sihttasemeid ei täitu.

Rändepakti erimeetmega tõusis rakenduskava maht ca kaks korda. Arvestades toetuslepingute ettevalmistamise aega ja tegevuste algust, on elluviijad jõudnud tegeleda peamiselt ettevalmistustega ja märkimisväärseid kulutusi pole vaadeldaval perioodil tehtud. Sellest tulenevalt moodustab korraldusasutusele esitatud maksetaotluste maht kehtivast rakenduskava eelarvest vaid ca 15%.

AMIFI rakendamisega seoses ei ole rikkumismenetlusi alustatud.

II. Vastastikune täiendavus:

Siseministeerium vastutab Eestis Varjupaiga-, Rände ja Integratsioonifondi, piirihalduse ja viisapoliitika rahastu ning Sisejulgeolekufondi rakendamise eest, mis garanteerib nende fondide vastastikuse täiendavuse. Samuti on fondidel ühine seirekomisjon. Kõik toetuse andmise tingimused kooskõlastatakse asjaomaste ministeeriumitega üleriigilises eelnõude infosüsteemis, mis tagab selle, et AMIF-i korraldusasutusel on ülevaade ka teiste ministeeriumite hallatavatest fondidest rahastatud tegevustest ja vastupidi.

AMIF-i erimeetme tegevused täiendavad peamiselt piirihalduse ja viisapoliitika rahastu tegevusi, kus alustati nt ettevalmistavaid tegevusi kinnipidamiskeskuse ümberehitamiseks mitmetoetstarbeliseks keskuseks, kus viiakse läbi taustakontroll, kuid vajadusel ja võimalusel kasutatakse loodavaid ruume ka AMIF-ist toetatava piirimenetluse ajal.

Siseministeerium täidab EL rände- ja varjupaigapakti tehnilise kontakti rolli ning tegi AMIF-i rändepakti erimeetme projektide välja töötamisel tihedat koostööd peamiste rakendajatega (Politsei- ja Piirivalveamet ning Sotsiaalkindlustusamet), kes omakorda teevad koostööd Euroopa Varjupaigametiga ja eu-Lisaga.

III. Liidu *acquis*':

AMIF-i rakenduskavaga juba rahastatud tegevused on kooskõlas liidu õigustikuga. Siseministeerium koordineerib Euroopa Liidu varjupaiga- ja rändehalduse õigustiku muudatuste protsessi. Ühtlasi on Siseministeeriumi ülesanne tagada reformi rakendamisel terviklik ja sidus lähenemisviis valitsusasutuste ja rahvusvahelise kaitse sotsiaalpartnerite vahel. Fondi korraldusasutus oli protsessi kaasatud, kuna varjupaigaõigustiku reform tõi kaasa vajaduse muuta oluliselt senist Eesti varjupaiga- ja rände haldamise ning tagasisaatmise korraldust, nõuab lisaressursse ja annab tõuke protsesside tõhustamisele, mida osaliselt juba toetatakse ja plaanitakse ka edaspidi toetada AMIFI vahenditest.

IV. Teavitus:

Teavitus- ja nähtavusmeetmeid viiakse ellu siseturvalisuspoliitika fondide teavitusstrateegia alusel, tegevuste elluviimine kulgeb plaanipäraselt.

Aruandeaastal (01.07.2025–30.06.2026) kasutas korraldusasutus rakenduskava peamiste teavitus- ja nähtavusmeetmetena pressiteateid ning Facebooki, X-i ja LinkedIni kanalit. Korraldusasutus saatis välja seitse pressiteadet ning tegi Siseministeeriumi Facebooki kontol seitse siseturvalisuspoliitika fondide postitust, mis levisid keskmiselt 1850 jälgijani.

[Siseministeeriumi kodulehel](#) avaldati igal ööl automaatselt uuenev tabel, mis annab ülevaate elluviijatele eraldatud ELi toetusest ning neile tehtud väljamaksetest.

Detsembris 2025 toimus toetuse saajatele seminar-töötuba "Minu ELi toetatud projekt kui Eesti edulugu", kus osales aktiivselt 16 asutuse esindajat. Lugude jutustamine Euroopa Liidu toetuse mõjust on vähemalt sama oluline kui teavitusnõuete täitmine.

Toetuse andmise tingimuste nimekiri, milles on kajastatud rahastatud projektid, on leitav [fondi kodulehelt](#).

V. Eeltingimuste täimine ja horisontaalsed põhimõtted:

Eestis on jätkuvalt eeltingimused täidetud. Ühestki rikkumisest ei ole teatatud ega menetlust algatatud.

AMIF-i projekte viiakse ellu toetuse andmise tingimuste õigusaktide (siseministri käskkirjade) ja toetuslepingute alusel. Käskkirjades ja toetuslepingutes on määratud projektide elluviijad, partnerid, eesmärgid, tulemused, eelarve ja kulu abikõlblikkuse tingimused, sh kohustus järgida horisontaalseid põhimõtteid. Korraldusasutus on tutvustanud toetuse saajatele Kliimaministeeriumi koostatud ürituste/koolituste korraldamise keskkonnaalast [juhendit](#).

2025. aastal korraldati toetuse saajatele seminar-töötuba, kus võrdõiguslikuse kompetentsikeskuse esindaja tutvustas võrdsete võimaluste [digitööriista](#), mis aitab toetuse saajatel mõelda ja välja selgitada, kuidas projektide tegevused saavad aidata kaasa võrdsete võimaluste edendamisele. Samuti leiab tööriistakastist ülevaateid eri valdkondade olukorrast soolise võrdsuse, võrdse kohtlemise ja ligipääsetavuse kohta (probleemid, üldine statistika), viiteid õigusaktidele ning ka andmebaasidele.

Toetuse saajad kirjeldavad projekti aruannetes konkreetseid tegevusi, mida tehti horisontaalsete põhimõtete järgimiseks, nt korraldati kohtumisi peamiselt videosilla kaudu, et olla keskkonnasõbralikum ja spetsialistidele pakuti koolitusi, milles muu hulgas käsitleti võrdse kohtlemise teemasid. Poltsei- ja Piirivalveamet pakub kolmandate riikide kodanikele nõustamist nii e-kirja, telefoni, füüsilise kohtumise kui 2026. aastast ka Facebooki lehe Estonian Migration Advice vahendusel. Seega on teenusele juurdepääs tagatud ka puudega inimestele. Tugiisikuteenuste projektis pakub Sotsiaalkindlustusamet rahvusvahelise kaitse saajatele personaalset tugiisikuteenust, et igakülgsest toetada nende kohanemist Eesti ühiskonnas. Sotsiaalkindlustusamet on korraldanud koolitusi kohalike omavalitsuste ja teiste organisatsioonide töötajatele, et tõsta nende teadmisi teemadel nagu suhtlemine puudega inimestega ja lähisuhtevägivald rahvusvahelise kaitse taotlejate ja saajate seas.

VI. Projektid kolmandas riigis või koostöös kolmandate riikidega

Kuigi AMIF-ist rahastatakse projekte, mille tegevused toimuvad kolmandas riigis või seoses kolmanda riigiga, siis aruandeperioodil selliseid tegevusi ei toimunud.

